

Zadeva: Informacija o novostih, ki jih prinaša Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku – novela ZDavP-2I

V Uradnem listu Republike Slovenije, št. 91/2015, z dne 30. 11. 2015, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2I), ki bo začel veljati 15. 12. 2015, nekatere določbe pa se bodo začele uporabljati kasneje.

V nadaljevanju podajamo kratko informacijo o novostih, ki jih prinaša novela ZDavP-2I.

K 1. členu (1. člen ZDavP-2 – vsebina zakona)

Z novelo ZDavP-2I se v slovenski pravni red prenaša Direktiva Sveta 2014/107/EU z dne 9. decembra 2014 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčevanja ter prevzema vsebina OECD standarda avtomatične izmenjave informacij o finančnih računih za namene obdavčenja.

K 3. členu (drugi odstavek 13. člena – pravica do informiranja)

Nov drugi odstavek 13. člena ne vsebuje več določbe o zavezujoči naravi navodil, objavljenih na spletni strani FURS, temveč določa, da se navodila in pojasnila, ki jih izda minister, pristojen za finance oziroma predstojnik finančne uprave, objavijo na spletnih straneh, niso pa pravni vir. Na ta način se odpravlja nejasnost v zvezi z zavezujočo pravno naravo davčnih navodil in pojasnil v primerjavi z navodili, ki jih izdajajo drugi državni organi, glede na vsebino načela zakonitosti in z vidika možnih pravnih posledic na ta način opredeljene zavezujoče narave.

Pravna narava navodil in pojasnil, ki so objavljena na spletnih straneh, zdaj ne odstopa od splošne pravne narave navodil in pojasnil, in navzven (izven davčnega organa) ne predstavlja pravnega vira. Sodišče npr. tako pri odločanju v davčnih zadevah nedvomno ni vezan na takšna navodila in pojasnila. Člen je po novem usklajen tudi z načelom zakonitosti, po katerem davčni organ odloča v davčnih zadevah samostojno v okviru in na podlagi mednarodnih pogodb, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, zakonov in podzakonskih predpisov, ki so sprejeti na podlagi ZDavP-2, ZFU in zakonov o obdavčenju. Pri tem je treba upoštevati, da so uslužbenci finančne uprave seveda še vedno vezani na navodila in pojasnila, ki jih izdaja predstojnik. V 93. členu ZJU je namreč določeno, da mora javni uslužbenec opravljati delo v skladu s predpisi, kolektivno pogodbo, pogodbo o zaposlitvi, splošnimi akti organa in kodeksom etike. ZJU v 94. členu nadalje določa opravljanje dela po navodilih in odredbah. Če javni uslužbenec ne ravna v skladu z navodili in pojasnili, gre za kršitev delovnih obveznosti.

Z novo določbo je tudi jasneje opredeljen namen objave navodil in pojasnil, ki je v informiranju zavezancev za davek. Konkretizira se 6. člen ZFU (preglednost in predvidljivost delovanja finančne uprave) in 7. člen ZDavP-2 (načelo gotovosti, seznanjenosti in pomoči).

K 4. členu (dodani 14.a do 14.g člen – vnaprejšnji cenovni sporazum - APA)

Vnaprejšnji cenovni sporazum, v nadaljevanju APA sporazum, je dogovor, s katerim se še pred izvajanjem transakcij med povezanimi osebami določijo metodologija, kritične predpostavke in druga primerna merila za določanje transfernih cen za določeno prihodnje obdobje. Na novo uveden inštitut vnaprejšnjega cenovnega sporazuma omogoča davčnim zavezancem večjo varnost pri vstopanju v mednarodne transakcije, v primeru dvostranskega ali večstranskega sporazuma pa odpravlja tudi tveganje dvojne obdavčitve za obravnavane transakcije. Možnost sklenitve vnaprejšnjega cenovnega sporazuma je dober znak za tuje investitorje, z njim pa se uresničuje tudi načelo gotovosti in seznanjenosti davčnega zavezanca glede izpolnjevanja obveznosti.

Davčni zavezanec lahko zaprosi za sklenitev enostranskega, dvostranskega ali večstranskega vnaprejšnjega cenovnega sporazuma. Medtem ko enostranski sporazum zavezuje le davčni organ in davčnega zavezanca, sklenjeni dvo- ali večstranski sporazum zavezuje tudi pristojne organe drugih držav. Dvostranski ali večstranski sporazum je dogovor med pristojnima organoma dveh držav, sklenjen v postopku skupnega dogovarjanja. Tretji odstavek 25. člena Vzorce davčne konvencije OECD določa, da se lahko pristojna organa med seboj posvetujeta o odpravi dvojnega obdavčevanja v primerih, ki jih konvencija ne predvideva. Z omenjeno določbo so tako lahko zajeti tudi vnaprejšnji dvo- ali večstranski cenovni sporazumi, ker so med drugim namenjeni odpravi dvojnega obdavčevanja.

Davčni zavezanec lahko poda pisno pobudo za predhodni sestanek davčnemu organu v povezavi z namenom sklenitve sporazuma. Po opravljenem razgovoru davčni zavezanec lahko poda pisno vlogo za sklenitev APA sporazuma. Vlogo lahko podajo vse osebe, opredeljene kot zavezanci po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 - ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13 in 50/14 – v nadaljevanju ZDDPO-2), ki vstopajo v transakcije skladno s 16. členom ZDDPO-2. To pomeni, da za sklenitev sporazuma lahko zaprosijo tudi nerezidenti, ki opravljajo svojo dejavnost na območju Slovenije in da se za povezano osebo lahko šteje tudi poslovna enota rezidenta v tujini. Sporazum se sklene samo, če gre za čezmejno transakcijo ob upoštevanju določb glede določanja transferne cene.

Pogoji za sklenitev so poleg opravljenega predhodnega sestanka še: sodelovanje davčnega zavezanca med celotnim postopkom sklepanja APA sporazuma, transakcija mora imeti ekonomsko vsebino in resen namen izvedbe, davčni zavezanec in davčni organ morata soglašati o vsebini sporazuma in transakcija ne sme biti pred iztekom. Pogoji so alternativni in se nanašajo na to, da mora davčni zavezanec z davčnim organom v dogovarjanju vseskozi aktivno sodelovati, kar pomeni, da mora dati vse potrebne informacije in zahtevano dokumentacijo. Davčni organ ni dolžan skleniti sporazuma, če tekom postopka ugotovi, da davčni zavezanec samo 'testira' davčni organ in se transakcija dejansko ne bo izvedla. Sporazum se tudi ne sklene, če zavezanec ne soglaša z davčnim organom glede vsebine oziroma meril sporazuma (predvsem glede metodologije) ali če ni zagotovljeno primerno trajanje oziroma primerna gotovost obravnavane transakcije - gre za transakcijo, ki se bo iztekla.

Člen nadalje določa najmanjšo vsebino sporazuma in sicer primerna merila, časovno obdobje ter druge elemente, ki vplivajo na določitev transferne cene ter način izvedbe sporazuma. Nadalje so določene kritične predpostavke, to so tiste predpostavke, ki vplivajo na določitev transferne cene transakcije, opredeljene v sporazumu in katerih sprememba v času izvedbe transakcije bi se razlikovala od predvidene, tako da bi bila izničena možnost zanesljivega prikaza določanja transferne cene po izbrani metodologiji.

Davčni organ v roku treh mesecev od vložitve vloge pisno obvesti davčnega zavezanca, ali bo začel postopek sklepanja APA sporazuma. Zoper to določitev ni mogoča pritožba.

Davčni zavezanec, ki je sklenil sporazum za vsako leto trajanja sporazuma davčnemu organu poroča o veljavnosti kritičnih predpostavk in prilagoditvah, opravljenih skladno z merili določenimi v sporazumu. Če se kritične predpostavke spremenijo izven meril določenih v sporazumu, mora davčni zavezanec v 30 dneh o tem pisno obvestiti davčni organ.

Člen določa, da se sporazum spremeni, če se spremenijo pogoji tako, da bistveno vplivajo na primernost in način izbrane metodologije za določitev transferne cene. To pomeni, da se davčni organ in zavezanec v sporazumu dogovorita o višini še sprejemljivih pogojev (kritičnih predpostavk), da ta še zadosti neodvisnemu tržnemu načelu.

Sporazum APA preneha veljati iz različnih razlogov in sicer: po preteku časovnega obdobja za katerega je bil sporazum sklenjen, če davčni zavezanec ne poroča o izvajanju sporazuma za vsako leto skozi celotno obdobje za katerega je bil sporazum sklenjen ali če se bistveno spremenijo pogoji, ki vplivajo na primernost izbrane metodologije za določitev transferne cene tako, da z merili, določenimi v sporazumu ni mogoče več zadostiti neodvisnemu tržnemu načelu in se sporazum ne spremeni. Ko davčni organ ugotovi okoliščine za prenehanje sporazuma (razen poteka obdobja veljave) o tem v roku 30 dni pisno obvesti davčnega zavezanca.

APA sporazum ne zavezuje davčnega organa če temelji na neresničnih, nepravilnih ali nepopolnih podatkih davčnega zavezanca. V tem primeru se sporazum prekliče in nima pravnih učinkov, davčni organ pa o tem v roku 30 dne pisno obvesti davčnega zavezanca.

Davčni zavezanec po prejemu pisnega obvestila o začetku postopka sklepanja APA sporazuma, v 30 dneh plača za sklenitev sporazuma APA in v primeru preklica sporazuma ni upravičen do povračila zneska plačila. Sklenjeni APA sporazum ne omejuje pravic finančne uprave pri izvrševanju njenih pooblastil, to pomeni da ne vpliva na pravico davčnega organa do uvedbe postopka davčnega nadzora.

Podrobnejši način izvajanja postopka sklepanja APA sporazuma, drugih določb na njegovi podlagi (14.a do 14.g člena) in višino plačila bo določil minister, pristojen za finance.

K 5. členu (četrti odstavek 32. člena, četrti odstavek 57. člena, prvi odstavek 62. člena, drugi odstavek 383.e člena)

V teh členih gre zgolj za redakcijske popravke v delu, kjer se uporablja besedilo »pristojnega davčnega organa«. Pristojnost organov za vodenje in odločanje v davčnem postopku je določen v drugih predpisih, zato se izraz »pristojen« v navedenih členih črta.

K 6. členu (tretji odstavek 37. člena – obveznost ponudnikov plačilnih storitev ter subjektov vpisa v poslovni register)

Po dosednji ureditvi je bila dolžnost odprtja transakcijskega računa naložena samo osebam, ki so vpisane v Poslovni register Slovenije in samostojnim podjetnikom posameznikom in posameznikom, ki opravljajo samostojno dejavnost. Z novim tretjim odstavkom 37. člena se jasneje določa, da morajo vse osebe, ki so za davčne namene dolžne voditi kakršne koli poslovne knjige in evidence v skladu z 31. členom ZDavP-2, torej ne samo osebe, ki so vpisane v Poslovni register Slovenije, kot je določeno v veljavni ureditvi, imeti pri ponudniku plačilnih storitev odprt transakcijski račun. S tem se za namene evidentiranja in nadzora transakcij za vse osebe, ki opravljajo dejavnost, ta obveznost izenačuje. S tem se obveznost nalaga tudi osebam, ki nimajo svojega izvirnega registra, ampak se kot osebe, ki opravljajo dejavnost, vodijo le v davčnih evidencah in ki morajo za davčne namene voditi določene evidence, kot na primer za osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost. Kadar take osebe ugotavljajo dohodek svoje dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov ali kadar so take osebe identificirane za namene DDV, kar pomeni, da morajo za davčne namene voditi predpisano knjigovodstvo, bodo morale v skladu z novo določbo tretjega odstavka 37. člena tako kot vse druge osebe, ki opravljajo dejavnost, imeti odprt transakcijski račun.

Nov tretji odstavek 37. člena ZDavP-2 tako samostojnemu podjetniku posamezniku in posamezniku, ki samostojno opravlja dejavnost, ne določa več obveznosti ločenega transakcijskega računa kot tudi ne posega v ureditev Zakona o plačilnih storitvah in sistemih.

K 7. členu (50. člen – znesek, do katerega se davek ne odmeri)

Po dosednji ureditvi se davek, ki se je ugotavljal z odločbo o odmeri davka, ni odmeril, če ne bi presegel 10 EUR, razen če je bilo z zakonom o obdavčenju ali z ZDavP-2 določeno drugače. O tem se je obvestilo tudi zavezanca za davek. To ni veljajo v primeru, ko je bil davek izključno prihodek proračuna samoupravne lokalne skupnosti.

Po novi ureditvi se v primerih, ko je davek izključno prihodek proračuna samoupravne lokalne skupnosti, davek ne odmeri, če ta ne presega 5 EUR. Davčni organ v primerih, ko se davek ugotavlja z odločbo o odmeri davka, pa davek ne presega 5 oziroma 10 EUR, o tem pisno seznani zavezanca za davek le, kadar je bil davčni postopek začel na podlagi vložene napovedi. V primerih, ko davčni organ o odmeri davka odloča brez davčne napovedi zavezanca, torej po uradni dolžnosti, takšno obveščanje zavezanca ni potrebno.

K 8. členu (prvi, tretji in dvanajsti odstavek 58. člena – plačnik davka)

V prvem odstavku se za plačnika davka poleg nerezidentov, ki imajo v skladu z zakonom o obdavčenju poslovno enoto nerezidenta v Republiki Sloveniji določijo tudi nerezidenti, ki imajo v Sloveniji registrirano podružnico v skladu z zakonodajo, ki ureja ustanovitev in poslovanje subjektov v Sloveniji. Ali ima določen subjekt podružnico v Sloveniji se torej ne presoja po davčnih predpisih (npr. po zakonu, ki ureja dohodnino ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) ampak se uporablja določbe zakonov, ki urejajo ustanovitev in poslovanje subjektov v Sloveniji (npr. Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o društvih).

V tretjem odstavku gre zgolj za redakcijski popravek v delu, kjer se uporablja besedilo »pristojni davčni organ«. Pristojnost organov za vodenje in odločanje v davčnem postopku je določen v drugih predpisih, zato se izraz »pristojni« črta.

Z dodanim dvanajstim odstavkom se za plačnika davka šteje tudi fizična oseba, ki je rezident Slovenije, ki izplačuje dohodke iz zaposlitve in se po zakonu, ki ureja delovna razmerja šteje za delodajalca, pri čemer se za plačnika davka šteje samo pri izplačilu dohodkov izplačanih na podlagi pravnega razmerja, po katerem se šteje za delodajalca (delovnega razmerja). Z navedenim se

pobiranje davka od teh dohodkov in prispevkov za socialno varnost združi v en postopek, in sicer davek in prispevke za socialno varnost obračuna in plača delodajalec (fizična oseba) v obračunu davčnega odtegljaja (do sedaj so se davek in prispevki za socialno varnost praviloma obračunavali in plačevali v dveh ločenih postopkih). Na podlagi te spremembe bo določen tudi nov obrazec za obračun davčnega odtegljaja za zaposlene pri delodajalcih – fizičnih osebah. Ta obrazec bodo zavezanci delodajalci – fizične osebe, ki zaposlujejo delavce za pomoč v svojem gospodinjstvu, lahko uporabljali za obračun davčnega odtegljaja in prispevkov za socialno varnost, lahko pa bodo navedeni zavezanci pri tem uporabili tudi drug ustrezen obrazec, ki vsebuje vse potrebne podatke za izračun ter nadzor pravilnosti obračunanih obveznosti.

K 9. členu (naslov I. poglavja drugega dela – stvarna pristojnost)

Gre zgoraj za redakcijski popravek naslova I. poglavja drugega dela v delu, kjer se uporablja besedilo »Stvarna in krajevna pristojnost«. 71. člen ZDavP-2, ki je določal krajevno pristojnost, je bil z Zakonom o finančni upravi (Ur.l. RS, št. 25/14) črtan, zato je treba črtati še besedi »in krajevna« v naslovu tega poglavja.

K 10. členu (drugi odstavek 84. člena – odločba, izdana na podlagi zapisnika)

Po novi ureditvi mora davčni organ ne samo v primerih, ko opravlja nadzor obračuna davka v skladu s 129. členom ZDavP-2, temveč tudi ko opravlja davčni nadzor posameznega področja poslovanja v skladu s 130. členom ZDavP-2, izdati odločbo v 30 dneh od dneva prejema pripomb k zapisniku oziroma od dneva, ko je potekel rok za pripombe.

K 11. členu (osmi odstavek 85.a člena – elektronsko vročanje)

Spreminja se osmi odstavek 85.a člena v celoti, ki sedaj določa, da se ta člen ne uporablja, če zakon o obdavčenju določa drugače. V določenih primerih namreč zakoni s področja obdavčenja urejajo specialne ureditve elektronskega vročanja prek posebnih elektronskih aplikacij (ne prek portala eDavki), zato se za te primere 85.a člen ZDavP-2 ne uporablja. Takšno je na primer e-vročanje, urejeno v ZDDV ali vlaganje carinskih deklaracij v okviru SICIS.

K 12. členu (črtanje petega odstavka 93. člena – vrstni red plačila davka in pripadajočih dajatev)

S predlagano spremembo se črta peti odstavek 93. člena ZDavP-2, ki je določal, da se preplačilo na račun posamezne vrste prispevka lahko upošteva le za poplačilo istovrstne obveznosti. Po novi ureditvi se preplačila iz naslova prispevkov lahko pobotajo z drugimi obveznostmi, pri tem pa je potrebno upoštevati, da se najprej pobota istovrstna obveznost, šele nato pa katerikoli zapadli dolg v drugi blagajni po kriteriju najstarejšega oziroma najmanj zavarovanega dolga, ob upoštevanju vrstnega reda poplačila v skladu s 93. členom ZDavP-2.

K 14. členu (šesti, osmi in deveti odstavek 97. člena – vračilo davka)

S spremenjenim šestim in osmim odstavkom 97. člena bo davčnemu organu omogočen pobot preveč plačanih prispevkov z drugimi neplačanimi prispevki ali davki oziroma pobot drugih neplačanih denarnih nedavčnih obveznostih s preveč plačanim davkom.

Do sedaj veljavni šesti odstavek 97. člena je davčnemu organu, glede na omejitev iz petega odstavka 93. člena, omogočal le pobot istovrstnih obveznosti, če so se te nanašale na prispevke. S črtanjem petega odstavka 93. člena (glej obrazložitev k 12. členu) pa bo dopusten pobot preveč plačanega davka z drugimi neplačanimi prispevki ali davki. Za izvajanje tovrstnih pobotov bo potrebno ustrezno prilagoditi programsko podporo.

Na podlagi veljavnega osmega odstavka 97. člena je lahko davčni organ izvajal pobote le za globe in stroške postopka, ki jih je izrekel davčni organ in za globe in stroške postopka, ki so jih izrekli oziroma naložili drugi organi v prekrškovnem postopku, če te niso bile pravočasno plačane. Poleg prekrškovnih terjatev pa davčni organ izterjuje tudi številne druge nedavčne obveznosti, npr. sodne takse v skladu z Zakonom o sodnih taksah, denarne kazni v skladu z Zakonom o pravdnem postopku, denarne kazni in stroške postopka v skladu z Zakonom o kazenskem postopku, upravne takse v skladu z Zakonom o upravnih taksah, denarne terjatve, ki se obračunajo v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku, itd. Za vse te obveznosti pobot po dosedanji ureditvi ni bil mogoč. Po uveljavitvi spremembe bo tako davčni organ lahko pobotal druge neplačane denarne nedavčne obveznosti, ki jih izterjuje, s preveč plačanim davkom.

V 97. členu je dodan tudi nov deveti odstavek, ki določa, da terjatev zavezanca za davek po tem členu ne more biti predmet razpolaganja v civilnih razmerjih niti predmet izvršbe. Davčni zavezanci so do sedaj lahko v okviru pogodbenih razmerij razpolagali z davčnimi terjatvami. Večinoma je šlo pri tem za enega izmed načinov poplčila dolgov do drugih upnikov. Tako je do sedaj davčni organ nehote vstopal v civilna razmerja (npr. kot dolжник pri cesijski pogodbi ali pa je bila davčna terjatev odstopljena v zastavo), davčna terjatev pa je lahko bila predmet rubeža v civilni izvršbi. Vse to je za davčni organ predstavljalo precejšnje breme, saj je moral slediti načinu poplčila, ki je sledilo iz posameznega pogodbenega razmerja. Glede na to, da gre pri sistemu vračila davkov za avtomatizirane procese, so predstavljale take pogodbe oziroma civilni sklepi breme in dodatno delo za davčni organ, in so v praksi povzročali številne dileme ter zahtevali precej koordinacije med generalnim finančnim uradom, finančnim uradom in UJP-om, pa tudi sicer so bila pogodbena določila pogosto nejasna in so zahtevala dodatno tolmačenje in pozivanje zavezancev, kar je protislovno, saj ravnanje v skladu s pogodbenimi obveznostmi, v katere davčni organ ne vstopa prostovoljno, ni del nalog davčnega organa. Zaradi vseh navedenih razlogov novela tako izrecno določa, da za takšna razpolaganja ni pravne podlage.

K 15. členu (drugi odstavek 99. člena – obresti od preveč odmerjenega davka ali neupravičeno odmerjenega davka)

Sprememba drugega odstavka navedenega člena ne spreminja dosedanje ureditve, temveč le jasneje in splošnejše določa, da v vseh primerih, v katerih zavezanec za davek v skladu z zakonom sam izračunava davek, temu ne pripadajo obresti.

K 16. členu (drugi odstavek 102. člen – odlog in obročno plačevanje davka v primerih hujše gospodarske škode)

Z novelo je v 102. členu dodan nov drugi odstavek, ki določa, da bo lahko davčni organ v primerih preventivnega finančnega prestrukturiranja po pravilih Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPP) davčnemu zavezancu dovolil obročno plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih, v kolikor bo zavezanec predložil pravnomočni sklep, s katerim je potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju.

Postopek preventivnega finančnega prestrukturiranja pride v poštev za srednje in velike kapitalske družbe (družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba itd.). V tem primeru ne gre za postopek zaradi insolventnosti, temveč za postopek, ki se vodi z namenom, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja za odpravo vzrokov, zaradi katerih bi lahko postal insolventen.

S sprejeto novelo bo tako lahko davčni organ davčnemu zavezancu, ki bo predložil pravnomočni sklep o finančnem prestrukturiranju, omogočil plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih, s čimer bodo davčnim zavezancem, ki opravljajo dejavnost, dane dodatne možnosti za lažje prostovoljno izpolnjevanje davčnih obveznosti.

Z redakcijskim popravkom dosednji drugi do sedmi odstavek postanejo tretji do osmi odstavek.

K 17. členu (prvi odstavek 103. člena – posebni primeri odloga in obročnega plačevanja davka)

S spremembo prvega odstavka 103. člena se podaljšuje najdaljši možni čas odloga oziroma obročnega plačevanja v primerih, ko zavezanec predloži instrument zavarovanja ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezen register.

Skrajni čas odloga oziroma obročnega plačevanja v teh primerih bo po novem 24 mesecev (namesto prvotnih 12).

K 18. členu (drugi odstavek 105. člena - odpis davka po višini neplačanega davka)

S spremembo drugega odstavka 105. člena se saldacija izvede na dan 31. januarja za preteklo leto. Odpis na dan 15. februarja je bil, z vidika priprave zaključnega računa, za davčni organ prepozen.

K 19. členu (prvi, drugi in tretji odstavek 109. člena – obravnava pogojno izterljivega davka v davčnih evidencah)

Črtan je prvi odstavek 109. člena, ki je določal prenos pogojno izterljivega davka v posebno

evidenco. Ta določba je bila neprimerna, ker se vse terjatve, tudi če so pogojno neizterljive, vodijo v enotni evidenci. Ne glede na črtanje te določbe, pa mora davčni organ evidence voditi tako, da zagotavljajo ustrezne podatke za analiziranje davčnega dolga, vključno s podatki o pogojno izterljivem davku.

S sprejeto novelo se črta tudi 3. točka drugega odstavka, ki je določala, da se davek šteje za pogojno izterljivega, če ni bil plačan v petih letih po poteku koledarskega leta, ko je nastala davčna obveznost oziroma v petih letih po poteku koledarskega leta, do katerega je bilo plačilo davka odloženo oziroma je bilo dovoljeno obročno plačilo ali je bil zadržan začet postopek davčne izvršbe ali je bil odložen začetek davčne izvršbe, pod pogojem, da ni nastopilo zastaranje.

Določitev teh posebnih primerov pogojno izterljivega davka ni bila ustrezna, saj je dopuščala različne interpretacije. Zato je bila z novelo črtana.

K 20. členu (drugi odstavek 110. člena – omejitev uporabe določb tega poglavja)

Spremenjeni drugi odstavek 110. člena izključuje uporabo 101., 102. in 103. člena za vse prekrškovne terjatve in druge denarne nedavčne obveznosti, razen če zakon določa drugače. Z novelo se je jasneje določilo, da se določbe o odpisu, odlogu, obročnem plačilu, ki so urejene v ZDavP-2, ne uporabljajo za globe in stroške postopka o prekršku, ne glede na to, kateri organ izreče globe oziroma naloži stroške postopka (davčni organ ali drug organ), prav tako te določbe ne veljajo za druge nedavčne denarne terjatve (npr. sodne in upravne takse, sodne stroške itd.), za katere davčni organ opravlja davčno izvršbo, razen če predpisi določajo drugače.

K 21. členu (tretji odstavek 111. člena – zavarovanje)

S spremembo tretjega odstavka 111. člena davčnemu organu v sklepu, s katerim zahteva zavarovanje, ne bo potrebno več določiti vrste zavarovanja.

Po dosedanji ureditvi je moral davčni organ v sklepu, s katerim je zahteval zavarovanje izpolnitve oziroma zavarovanje plačila davčne obveznosti, določiti tudi vrsto zavarovanja. V praksi je predvsem v postopkih o odlogu oziroma obročnem plačilu davka prihajalo do primerov, ko davčni zavezanec ni mogel pridobiti instrumenta zavarovanja (npr. bančne garancije), ki ga je zahteval davčni organ s sklepom, zato je moral predlagati novo zavarovanje, kar pa je podaljševalo postopek.

Sprememba tako zasleduje pospešitev in ekonomičnost postopka o odlogu in obročnem plačilu, ki pa je v interesu tudi davčnega zavezanca.

K 22. členu (prvi odstavek 126a. člen - poplačilo davčnega dolga, zavarovanega s hipoteko)

V prvem odstavku 126a. člena gre samo za redakcijski popravek sklicevanja na 6. (sedaj nepravilno 5.) odstavek 126. člena.

Posebno pravilo o poplačilu s hipoteko zavarovanega davčnega dolga v postopku izvršbe na nepremičnine namreč predstavlja izjemo od pravila o absolutnem zastaranju pravice do izterjave (6. odstavek 125. člena).

K 23. členu (drugi odstavek 127. člena – davčni nadzor)

Z novelo ZDavP-2I je uvedena nova oblika davčnega nadzora, določenega v 130. členu ZDavP-2, zato po novi ureditvi davčni nadzor obsega davčni nadzor davčnih obračunov, davčni nadzor posameznega področja poslovanja in davčni inšpekcijski nadzor.

K 24. členu (spremenjen 129. člen – davčni nadzor davčnih obračunov)

Spremeni se prejšnji naslov tako, da se po novem glasi »davčni nadzor davčnih obračunov«. Davčni nadzor se po spremenjeni ureditvi lahko opravlja pri davčnem organu in tudi izven poslovnih prostorov davčnega organa.

S petim odstavkom 129. člena ZDavP-2 je zavezancu za davek omogočeno podaljšanje roka za pripombe na zapisnik, če so za to podani upravičeni razlogi. O podaljšanju roka se odloči s sklepom zoper katerega ni pritožbe. Ponovno podaljšanje roka za vložitev pripomb, ki je že bil podaljšan, ni dovoljeno. V primeru, če se pripombe zavezanca za davek v celoti upoštevajo in ni podlage za spremembo davka mora davčni organ izdati sklep o ustavitvi postopka, torej ne samo pisno obvestiti zavezanca za davek, kot je bilo določeno v dosedanji ureditvi. S sedmim odstavkom 129. člena

ZDavP-2 je določeno, da kadar iz ugotovitev nadzora obračunov davka izhaja, da je treba dejansko stanje dodatno raziskati, lahko davčni organ opravi, tako kot je bilo že po prejšnji ureditvi mogoče, davčni inšpekcijski nadzor, po novem pa tudi davčni nadzor posameznega področja poslovanja.

K 25. členu (spremenjen 130. člen – davčni nadzor posameznega področja poslovanja)

S spremembo 130. člena se ureja nov obseg nadzora posameznega področja poslovanja, v katerem davčni organ v poenostavljenem ugotovitvenem postopku preveri posamezna dejanja zavezanca za davek. Nadzor po 130. členu ni več vezan samo na nadzor nad področji iz zakona, ki je urejal carinsko službo, ampak širi pristojnost nadzora na splošno, na vsa nadzorna davčna področja FURS. Navedeno pomeni, da se bo v okviru tega nadzora še naprej lahko opravljal nadzor na področju trošarinskih, okoljskih in carinskih dajatev, poleg tega pa se bo po predlagani določbi lahko izvajal nadzor tudi v drugih primerih, kot je npr. nadzor nad posameznimi transakcijami, dejanji ali področji, ki pomenijo del dejavnosti ali posamezno postavko v obračunu davka oziroma le del postavke posameznega davčnega obračuna, pa dejstva v zvezi s tem ni mogoče ugotoviti ali dovolj raziskati v okviru nadzora obračunov davka pri davčnem organu v skladu s 129. členom tega zakona.

Prvi odstavek določa, da davčni nadzor posameznega področja poslovanja obsega nadzor posameznih dejanj zavezanca za davek za določeno področje poslovanja.

Drugi odstavek določa, če davčni organ pri opravljanju davčnega nadzora po tem členu ugotovi nepravilnosti, sestavi zapisnik, ki se vroči zavezancu za davek.

Z novelo ZDavP-2I je v tretjem odstavku tega člena določen daljši rok za pripombe, in sicer lahko k zapisniku iz drugega odstavka zavezanec za davek da pripombe v desetih dneh po vročitvi zapisnika, o čemer mora biti zavezanec za davek v zapisniku poučen. Nadalje je z novim, tretjim odstavkom zavezancu za davek na prošnjo, ki jo vloži pred iztekom roka za pripombe, omogočeno podaljšanje roka za pripombe na zapisnik, če so za to podani upravičeni razlogi. O podaljšanju roka se odloči s sklepom, zoper katerega ni pritožbe. Ponovno podaljšanje roka ni dovoljeno.

Četrti odstavek določa, da če so v postopku nadzora po tem členu ugotovljene nepravilnosti, davčni organ izda odmerno odločbo po 84. členu tega zakona ali odločbo o ugotovitvi nepravilnosti, ki ne vplivajo na višino davčne obveznosti.

Če v postopku nadzora po tem členu niso ugotovljene nepravilnosti, davčni organ po noveli ZDavP-2I v skladu s petim odstavkom tega člena izda sklep o ustavitvi postopka (namesto pisnega obvestila zavezancu za davek, ki ga je urejal ZDavP-2).

Z novelo ZDavP-2I je v šestem odstavku navedena možnost izvedbe davčnega inšpekcijskega nadzora, kadar iz ugotovitev nadzora po tem členu izhaja, da je treba poslovanje zavezanca za davek dodatno raziskati na več področjih poslovanja zavezanca za davek oziroma v zvezi z enim ali več davkov za eno ali več obdobj.

K 26. členu (132. člen ZDavP-2 – obseg davčnega inšpekcijskega nadzora)

Dosedanja delitev davčnega inšpekcijskega nadzora na celosti in delni davčni inšpekcijski nadzor, se opušča. Novelirana določba opredeljuje davčni inšpekcijski nadzor kot nadzor dveh ali več področij poslovanja oziroma nadzor enega ali več davkov za eno ali več obdobj. Sprememba vsebinsko ne spreminja obsega davčnega inšpekcijskega nadzora. Gre zgolj za enostavnejšo opredelitev.

Obseg davčnega inšpekcijskega nadzora je ne glede na splošno določilo iz prvega odstavka tega člena, dodatno opredeljen pri davčnem zavezancu, ki samostojno opravlja dejavnost, in sicer se lahko davčni inšpekcijski nadzor nanaša na vsa dejstva, ki so pomembna za obdavčenje. Omenjeno velja tudi za opravljanje neregistrirane dejavnosti, prejem neprijavljenih dohodkov iz različnih poslov fizičnih oseb, lahko pa vključuje tudi razmerja med lastniki pravnih oseb oziroma člani pravnih oseb in pravnimi osebami. Posebna določila iz dosedanjega 132. člena ZDavP-2 so tako črtana.

K 27. in 29. členu (135., 137. in 139. člen ZDavP-2 – terminološka uskladitev – uradna oseba)

Sprememba v 135. členu ZDavP-2 pomeni zgolj redakcijsko spremembo, ki pomeni prilagoditev novi organizaciji FURS in Zakonu o finančni upravi. Zakon o finančni upravi kot uradno osebo, ki ima posebna pooblastila, imenuje inšpektor in ne davčni inšpektor.

Podobno velja tudi za doslej veljavna 137. in 139. člen ZDavP-2. S predlagano spremembo se v četrtem in petem odstavku 137. člena ZDavP-2 ter v prvem in drugem odstavku 139. člena ZDavP-2 beseda »pooblaščen« nadomesti z besedo »uradna«. S tem se poimenovanje oseb, ki odločajo v upravnem postopku, poenoti.

K 28. členu (136. člen ZDavP-2 – predstavitev pooblaščen osebe ob začetku davčnega inšpekcijskega nadzora)

Doslej veljavni 136. člen ZDavP-2 je določal, da se mora pooblaščen oseba pred začetkom davčnega inšpekcijskega nadzora izkazati s službeno izkaznico. Ker je dolžnost uradne osebe FURS urejena že v 41. členu Zakona o finančni upravi, se ta določba črta.

K 30. členu (138. člen ZDavP-2 – sodelovanje zavezanca za davek v davčnem inšpekcijskem nadzoru in pristojnosti pooblaščen osebe)

Sprememba usklajuje določilo 138. člena ZDavP-2 z Zakonom o finančni upravi, ki določa pooblastila uradnih oseb, zato določbe, ki urejajo sodelovanje zavezanca za davek v davčnem inšpekcijskem nadzoru in pristojnosti pooblaščen uradne osebe, v ZDavP-2 niso več potrebne. Pooblastila uradnih oseb finančne uprave so določena od 14. do 44. člena Zakona o finančni upravi, zato se te vsebine v ZDavP-2 črtajo.

K 31. členu (140. člen ZDavP-2 - zapisnik)

Določba, ki se nanaša na sestavo in vročitev zapisnika o davčnem inšpekcijskem nadzoru ter podajo pripomb nanj, se spreminja glede podaljšanja roka za pripombe, in sicer podaljšanje roka za pripombe na zapisnik o davčnem inšpekcijskem nadzoru ni več časovno omejeno na zakonski rok desetih dni, ampak je odločitev o novem podaljšanem roku prepuščena presoji uradne osebe, če so podani upravičeni razlogi za podaljšanje. Novela tudi odpravlja dilemo o morebitnem dodatnem podaljšanju, saj ponovno podaljšanje roka za pripombe ni dovoljeno.

K 32. členu (drugi odstavek 142. člena – načela davčne izvršbe)

Samo redakcijski popravek drugega odstavka 142. člena, ki uzakonja načelo varstva osebnega dostojanstva dolžnika na način, da se beseda »izvajanju« izvršbe nadomesti z besedo »opravljanju«. Ta izraz se uporablja tudi v drugih predpisih, ki urejajo postopek izvršbe (ZUP in ZIZ).

K 33. členu (prvi odstavek 143. člena – začetek davčne izvršbe)

Redakcijski popravek prvega odstavka 143. člena, ki določa splošna pravila o začetku davčne izvršbe in se po novem glasi: *»Če davek ni plačan v rokih, predpisanih z zakonom, davčni organ začne davčno izvršbo«.*

Roki predpisani z zakonom so tako roki, določeni z ZDavP-2 ali zakonom o obdavčenju.

K 34. členu (prvi in drugi odstavek 145. člena – izvršilni naslovi)

Redakcijski popravek prvega odstavka 145. člena: beseda »izvede« se nadomesti z besedo »opravi«.

V drugem odstavku je v novi 11. točki določen nov izvršilni naslov, na podlagi katerega se lahko opravi davčna izvršba: izvršljiv notarski zapis, s katerim je bila v zavarovanje plačila davčne obveznosti ustanovljena zastavna pravica na premičnini.

Davčni organ za zavarovanje izpolnitve in plačila davka v skladu z določbami 111., 114. in 117. člena ZDavP-2 z davčnim zavezancem lahko sklene tudi sporazum o ustanovitvi neposredne zastavne pravice na premičninah v obliki neposredno izvršljivega notarskega zapisa, kot to določa 171. člen Stvarnopravnega zakonika. V primeru neplačila zavarovane obveznosti je notarski zapis izvršilni naslov, na podlagi katerega se izvede postopek izvršbe oziroma prodaje premičnin, ki je predmet zavarovanja.

Veljavni 145. člen ZDavP-2 med taksativno naštetimi izvršilnimi naslovi ne našteva izvršljivega notarskega zapisa, s katerim je bila ustanovljena zastavna pravica na premičninah zastavitelja, medtem ko ZIZ¹ v 17. členu med izvršilnimi naslovi posebej navaja tudi izvršljiv notarski zapis. V izogib dvomov o stvarni pristojnosti za izvršitev notarskega zapisa, s katerim je davčni organ pridobil zastavno pravico na premičnini (ki ima učinek rubeža premičnin), je ta listina dodana kot veljaven izvršilni naslov tudi v ZDavP-2.

K 35. členu (prvi odstavek 147. člena – seznam premoženja)

Zgolj redakcijski popravek prvega odstavka: beseda »izvedbe« se nadomesti z besedo »oprave«

K 37. členu (149. člen – znesek, do katerega se davčna izvršba ne začne)

Zvišuje cenzus za začetek davčne izvršbe na 25 evrov (iz dosedanjih 10 oziroma 20 evrov v primeru dolga po več izvršilnih naslovih, na dan zapadlosti). Po novem se v primeru neplačanih davčnih obveznosti davčna izvršba ne začne, če oziroma dokler znesek davka ne presega 25 evrov. Navedena zneskovna omejitev še vedno ne velja za druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih izterjuje FURS.

¹ Zakon o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15 in 76/15 – odl. US)

K 38. členu (159. člen – denarni prejemki, ki so izvzeti iz davčne izvršbe)

Spreminja se 159. člen, ki določa denarne prejemke, ki so izvzeti iz davčne izvršbe.

S spremembo 10. točke se med prejemke, ki so izvzeti iz izvršbe, dodaja *enkratne prejemke ob prvi namestitvi otroka v rejniško družino po Zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti*. Gre za prejemek, namenjen izključno za nakup opreme za otroka, saj sama namestitev otroka v rejniško družino za rejnika lahko predstavlja precejšnjo finančno obremenitev.

Spremenjena 13. točka popravlja sklic na ustrezen zakon, ki ureja denarna sredstva, prejeta iz naslova aktivne politike zaposlovanja. Med prejemke, izvzete iz izvršbe, sedaj sodijo tudi *denarna sredstva brezposelnih oseb in ostalih iskalcev zaposlitve iz naslova vključevanja v storitvi za trg dela in zaradi iskanja zaposlitve, ki jih ureja Zakon o urejanju trga dela*.

Z novo 15. točko se med prejemke, ki so izvzeti iz davčne izvršbe, vključujejo tudi *prejemki iz naslova veteranskega dodatka po zakonu, ki ureja varstvo vojnih veteranov*. Glede na namen in vsebino veteranskega dodatka gre za socialnovarstveni prejemek, namenjen tistim vojnim veteranom, ki imajo nižji premoženjski status, zato se veteranski dodatek izvzema iz izvršbe. V 16. točki so iz davčne izvršbe po novem izvzeti tudi *prejemki iz naslova invalidnine, dodatka za posebno invalidnost in invalidskega dodatka po zakonu, ki ureja vojne invalide*.

K 39. členu (prvi in drugi odstavek 160. člena – omejitev davčne izvršbe na dolžnikove denarne prejemke)

Novela bistveno posega tudi v ureditev omejitev davčne izvršbe na dolžnikove denarne prejemke. V prvem odstavku 160. člena se minimalni znesek, ki mora dolžniku ostati po izvršbi, dviga s 70 % na 76 % minimalne (bruto) plače.

Doslej veljavni prvi odstavek je določal, da je na dolžnikove denarne prejemke, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, štejejo za dohodek iz delovnega razmerja, z davčno izvršbo mogoče seči največ do višine dveh tretjin, vendar tako, da dolžniku ostane najmanj znesek v višini 70 % minimalne plače po zakonu, ki ureja minimalno plačo. Z novelo se minimalni znesek, ki mora dolžniku ostati pri izvršbi, dviga s 70 % na 76 % minimalne (bruto) plače. Sprememba izhaja iz zaveze iz Socialnega sporazuma za obdobje 2015 – 2016, po kateri je izvršbo potrebno urediti tako, da z izvršilnim sredstvom ni možno poseči pod minimalno plačo, zmanjšano za davke in prispevke. Spremenjeni drugi odstavek pa določa, da se na dolžnikove denarne prejemke lahko poseže upoštevaje omejitve za tekoči mesec. Hkrati določa tudi dolžnost izvrševalca sklepa, da mora v primeru, če dolžnik v tekočem mesecu prejme prejemke za več preteklih mesecev hkrati, upoštevati omejitve za vsak posamezen mesec.

Sprememba sledi primerom, ko dolžniki prejmejo prilive za več mesecev skupaj iz razlogov, ki niso na njihovi strani (npr. prejmejo plačo z zakasnitvijo zaradi slabe solventnosti delodajalca). Novela tako dolžnikom omogoča, da s prejemki, ki so jih sicer prejeli v enem mesecu, vendar za več preteklih mesecev hkrati, prosto razpolagajo v okviru omejitev, ki veljajo za vsak posamezen mesec, in sicer za vsako obdobje z zneskom, s katerim bi lahko razpolagali, če bi ga prejeli v mesecu, v katerem so bili upravičeni do njegovega prejema.

K 40. členu (doda se novi 160. a člen – nadomestilo izvrševalca sklepa o izvršbi)

Nov 160a. člen ureja dolžnost izvrševalca sklepa o izvršbi, da v primeru, ko dolžniku zaračunava

posebno nadomestilo za izvajanje dejanj na podlagi sklepa o izvršbi ali zavarovanju, le-tega ne sme poravnati iz prejemkov, ki so izvzeti iz izvršbe po 159. členu ZDavP-2, v primeru izvršbe na prejemke, na katere je po 160. členu ZDavP-2 izvršba omejena, pa ne iz zneska, ki ne presega višine 76 % minimalne plače.

Po dosednji ureditvi je izvrševalec na podlagi pogodbenega razmerja z dolžnikom za poplačilo stroškov obdelave sklepa o izvršbi oziroma drugih stroškov, ki jih ima v zvezi z izvršbo, lahko posegel tudi na prejemke, ki so bili iz izvršbe izvzeti kot tudi na varovani minimalni znesek. Takšna ureditev pa je bila z vidika varstva ustavnega načela socialne države neustrezna, saj bi moral biti socialni položaj dolžnika v postopku davčne izvršbe varovan tako v razmerju do upnika kot tudi v razmerju do izvrševalca sklepa o izvršbi. Ti prejemki so namenjeni zadovoljevanju minimalnih življenjskih potreb in zagotavljanju eksistenčnega minimuma dolžnika, zato nanje ne bi smel poseči ne upnik ne izvrševalec sklepa o izvršbi.

K 41. členu (prvi odstavek 165. člena – odgovornost za opuščeno odtegnitev in izplačilo)

S spremenjenim prvim odstavkom 165. člena se jasneje določa, da se lahko delodajalcu oziroma izplačevalcu, ki ne ravna po sklepu o izvršbi, naloži plačilo davka le do višine rubljevih denarnih prejemkov, ki bi jih moral na podlagi sklepa o izvršbi, ob upoštevanju omejitev iz 159. in 160. člena ZDavP-2, odtegniti dolžniku.

K 42. členu (tretji odstavek 166. člena – vročitev sklepa o izvršbi, pravnih aktov in dokumentov)

Črtan je tretji odstavek 166. člena, ki je določal, da je na dolžnikova denarna sredstva pri bankah iz naslova drugih prejemkov fizičnih oseb mogoče seči z davčno izvršbo z upoštevanjem omejitev iz 160. člena. Razlog črtanja je neusklajenost dosedanje ureditve ZDavP-2 z ureditvijo ZIZ.

Od tretjega do desetega odstavka gre za redakcijski popravek odstavkov (dosedanji četrti do enajsti odstavek postanejo tretji do deseti odstavek).

K 43. členu (168. člen – dolžnikov račun brez priliva eno leto)

Z novelo se v celoti spreminja 168. člen ZDavP-2 kot tudi naslov člena, ki se sedaj glasi »*sporočanje podatkov v zvezi z nezmožnostjo izvrševanja sklepa o izvršbi in obveznosti banke oziroma hranilnice, če sklepa ni mogoče izvršiti*«

V prvem odstavku se odpravlja obveznost bank in hranilnic (v nadaljevanju: bank) posebnega obveščanja davčnega organa o neobstoju dolžnikovih denarnih sredstev, ki je bila predpisana doslej. Obveznost banke v primerih, ko dolžnik ob prejemu sklepa o izvršbi nima dovolj sredstev za poplačilo davkov, je jasno določena. Zato pošiljanje posebnega obvestila o neobstoju sredstev že ob prejemu sklepa o izvršbi ni potrebno. Če banka ne ravna po sklepu o izvršbi oziroma davčni organ ob preverjanju pravilnosti izvrševanja sklepa v posamezni zadevi ugotovi nepravilnosti, ima možnost banko sankcionirati z izdajo odločbe na podlagi 170. člena ZDavP-2.

Spremenjeni drugi odstavek nalaga obveznost bank, da obveščajo davčni organ tudi v primeru, ko dolžnik na račun v enem letu po prejemu sklepa o izvršbi sicer prejema določena sredstva, ki pa niso rubljiva (bodisi ne dosegajo zneska omejitve oz. so izvzeta iz izvršbe) ter obveznost obveščanja o zaprtju računa dolžnika.

Nov tretji odstavek določa obveznosti banke v primeru, ko ima dolžnik pri njej denarna sredstva, s katerimi ne more razpolagati (depozit). Banka mora ob prejemu sklepa o izvršbi ta sredstva zarubiti ter obvestiti davčni organ o višini teh sredstev in datumu sprostitev, davčni dolg pa poplačati z dnem, ko dolžnik pridobi pravico razpolagati z denarnimi sredstvi.

Po novi ureditvi bo torej davčni organ lahko takoj ugotovil, koliko znaša višina vezanih sredstev oziroma ali bodo, po sprostitvi, zadoščale za poplačilo davka.

Nov četrti odstavek pa določa, da mora banka v osmih dneh po prejemu sklepa obvestiti davčni organ, da dolžnik pri njej na dan prejema sklepa nima odprtega računa oziroma denarnih sredstev, s katerimi ne more razpolagati. Gre za obveznost banke, ki nadomešča ugovorni razlog.

K 44. členu (črtanje 169. člena – ugovor banke oziroma hranilnice)

S črtanjem 169. člena se odpravlja obveznost banke oziroma hranilnice vložitve ugovora zoper sklep o izvršbi. Sprememba je povezana z novim četrtem odstavkom 168. člena, ki določa obveznost banke oziroma hranilnice obvestiti davčni organ, da dolжник pri njej na dan prejema sklepa nima odprtega računa oziroma denarnih sredstev, s katerimi ne more razpolagati. Zato ni več potrebe po vlaganju formalnega pravnega sredstva.

K 45. členu (prvi in četrty odstavek 170. člena – odgovornost za opuščeno odtegnitev in izplačilo)

Zaradi izenačevanja odgovornosti banke oziroma hranilnice z odgovornostjo drugih izvrševalcev sklepov o izvršbi, se s spremembo prvega odstavka 170. člena določa, da se lahko banki oziroma hranilnici, ki ne ravna po sklepu o izvršbi, naloži plačilo davka le do višine rubljivih denarnih sredstev, ki bi jih morala odtegniti dolžniku.

Sprememba četrtega odstavka je bila potrebna zaradi črtanja 169. člena (ugovora banke oziroma hranilnice). Tako sedaj četrty odstavek 170. člena določa, da lahko davčni organ ne glede na tretji odstavek tega člena s sklepom odloži začetek davčne izvršbe zoper banko oziroma hranilnico, če oceni, da bi bilo pritožbi zoper odločbo, s katero se banki oziroma hranilnici naloži plačilo davka, mogoče ugoditi.

K 46. členu (črtan 176. člen – prenos pristojnosti)

Z novelo se črtata naslov »Pristojnost« določen v 1. podpoglavju III. poglavja tretjega dela in 176. člen ZDavP-2, ki je določal prenos pristojnosti.

Naloge Generalnega finančnega urada in finančnih uradov ter razmejitev nalog med njimi so na podlagi Zakona o finančni upravi določene v Uredbi o določitvi finančnih uradov Finančne uprave Republike Slovenije.

K 47. členu (182. člen – ugovor dolžnika, da so zarubljene premičnine last tretje osebe)

Redakcijski popravek veljavnega 182. člena, s katerim se v prvem, drugem in tretjem odstavku besedilo »pooblaščena uradna oseba davčnega organa« nadomesti z besedama »uradna oseba«.

Nova peti in šesti odstavek uvajata institut »nujne prodaje« zarubljenih premičnin, v zvezi s katerimi je v teku pravda za ugotovitev lastninske pravice.

V skladu z ureditvijo 182. člena ZDavP-2 lahko davčni organ zarubi tudi premičnine, ki so po izjavi dolžnika v lasti tretje osebe. V kolikor davčni organ s strani tretje osebe predloženega dokazila o lastništvu na zarubljeni stvari ne šteje za verodostojnega, tretjo osebo napoti na pravdo (na ugotovitev lastninske pravice). Če tretja oseba tožbo vloži pravočasno, je bilo po sedanji ureditvi potrebno postopek prodaje zarubljenih premičnin zadržati do zaključka postopka pred sodiščem. Zaradi dolgotrajnosti sodnih postopkov se je vrednost zarubljenih premičnin zniževala, kar je bilo v škodo dolžniku kot tudi davčnemu organu, saj je bil zaradi kasnejše prodaje poplačan znatno nižji delež dolga.

Po novi ureditvi bo lahko davčni organ kljub vloženi tožbi za ugotovitev lastninske pravice prodal sporne premičnine, če gre za hitro pokvarljivo blago, če je hramba povezana z nesorazmernimi stroški ali se vrednost premičnine zmanjšuje.

Če bo s pravnomočno sodno odločbo ugotovljena lastninska pravica tretje osebe na zarubljeni in prodani premičnini, bo moral davčni organ lastniku povrniti kupnino z zamudnimi obrestmi po pravilih zakona, ki ureja obligacijska razmerja, o neupravičeni pridobitvi (nov šesti odstavek 182. člena).

K 48. členu (drugi in tretji odstavek 184. člena – rubež)

Redakcijski popravek veljavnega 184. člena, s katerim se v drugem in tretjem odstavku besedilo »pooblaščena uradna oseba davčnega organa« nadomesti z besedama »uradna oseba«. S tem se poimenovanje oseb, ki odločajo v upravnem postopku, poenoti.

K 49. členu (tretji odstavek 186. člena – hramba zarubljenih premičnin)

Če davčni organ zarubljeno motorno ali priklopno vozilo pusti v hrambi pri dolžniku, po veljavni ureditvi pošlje sklep o izvršbi z rubežnim zapisnikom organu, pri katerem je motorno oziroma priklopno vozilo vpisano v evidenco registriranih vozil z zahtevo, da v to evidenco vpiše rubež.

Po novem zaradi črtanja te določbe (drugi stavek tretjega odstavka 186. člena) in spremembe 188. člena (glej obrazložitev k 50. členu) ni potrebno več pošiljati sklepov o izvršbi pristojnim organom, ki vodijo uradne evidence, v katere je premičnina vpisana.

K 50. členu (četrti odstavek 188. člena – pridobitev zastavne pravice)

Nov četrti odstavek 188. člena določa obveznost AJPES-a, da po uradni dolžnosti pošlje podatke o rubežu in prepovedi razpolaganja organom, ki vodijo uradne evidence, v katerih je premičnina vpisana, da jih vpišejo v evidence in listine, s katerimi se dokazuje lastništvo.

S tem se poenostavlja pošiljanje podatkov pristojnim organom za namene rubeža in ureditev prilagaja tehnični ureditvi Registra neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin, ki ga vodi AJPES. Ta je povezan z bazami organov, ki vodijo uradne evidence, v katere so te premičnine vpisane.

Od četrtega do sedmega odstavka gre za redakcijski popravek odstavkov (dosedanji četrti do sedmi odstavek postanejo pet do osmi odstavek).

K 51. členu (drugi odstavek 191. člena, prvi, drugi ter tretji odstavek 200. člena)

Redakcijski popravek, kjer se beseda »pooblaščenca«, v ustreznem sklonu črta.

K 52. členu (192. člen – rubežni in cenilni zapisnik)

Gre samo za redakcijski popravi veljavnega 192. člena. V prvem in četrtem odstavku se besedilo »pooblaščenca uradna oseba davčnega organa« nadomesti z besedama »uradna oseba«. V osmi točki prvega odstavka se črta besedilo »organu pristojnemu za vodenje evidence registriranih vozil oziroma«, v drugem odstavku se črta beseda »pooblaščenca«.

K 53. členu (četrti odstavek 197. člena – potek javne dražbe)

Spreminja se četrti odstavek 197. člena, ki po novem določa, da se zarubljene premičnine prodajo udeležencu javne dražbe, ki je na javni dražbi ponudil najvišjo ceno. Če ta ne plača kupnine v roku iz 199. člena ZDavP-2 (takoj po končani javni dražbi oziroma v treh dneh po končani javni dražbi, če ni vložen ugovor, oziroma takoj, ko davčni organ odloči o ugovoru), se premičnina lahko proda naslednjemu najboljšemu ponudniku, ki v to privoli.

Namen te spremembe je povečati delež prodaj zarubljenih premičnin že na prvi javni dražbi in preprečiti zlorabe dražiteljev, ki so na javni dražbi s ponudbo nesorazmerne visoke ceno in neplačilom kupnine dosegli znižanje izklicne cene za drugo javno dražbo.

K 54. členu (198. člen – zapisnik o poteku javne dražbe)

Gre samo za redakcijski popravek veljavnega 198. člena ZDavP-2. V drugem odstavku se besedilo »pooblaščenca uradna oseba davčnega organa« nadomesti z besedama »uradna oseba«, v tretjem odstavku se črta besedilo »pristojnega za prodajo,« in »pristojnem za prodajo«, besedilo »pooblaščenca osebi davčnega organa« pa se nadomesti z besedama »uradni osebi«.

S spremembo drugega stavka veljavnega četrtega odstavka gre zgolj za uporabo primernejše diktije in ne za vsebinsko spremembo veljavne ureditve.

K 55. členu (prvi, četrti in peti odstavek 199. člena – plačilo kupnine in drugi pogoji za prevzem blaga)

S spremembo prvega odstavka 199. člena se podaljšuje rok za položitev zneska kupnine za premičnine, kupljene na javni dražbi. Kupcu bo sedaj omogočeno, da bo kupnino položil najpozneje v roku treh dneh po končani javni dražbi. Po dosedanji ureditvi je kupec moral položiti kupnino takoj po javni dražbi, kar pa je predstavljalo težavo, predvsem v primerih prodaje premičnin višje vrednosti. V spremenjenem četrtem odstavku gre samo za redakcijske spremembe oziroma za uporabo primernejših izrazov.

Doslej veljavni peti odstavek je določal, da se udeležencu javne dražbe, ki jo zapusti pred koncem, ali kupcu, ki ni plačal kupnine, varščina ne vrne, instrument zavarovanja pa unovči. S spremembo petega odstavka pa se varščina ne vrne oziroma se unovči instrument zavarovanja tudi v primeru, ko udeleženec javne dražbe ni pripravljen ponuditi niti izklicne cene.

Z zaostritvijo pogojev za vračilo varščine se želi povišati delež uspešnosti prvih javnih dražb, pospešiti in povečati učinkovitost davčne izvršbe, preprečiti izigravanje pravil o poteku javne dražbe kot tudi zaščititi interes dolžnika. Z novim dodatnim razlogom se želi k javni dražbi vabiti le resne ponudnike.

K 56. členu (četrti odstavek 201. člen – prodaja z zbiranjem ponudb)

Spreminjajo se pogoji za prodajo zarubljenih premičnin z zbiranjem ponudb, določeni v 201. členu. Po veljavni ureditvi davčni organ upošteva ponudbe ponudnikov, ki so plačali varščino ali predložili ustrezeni instrument za zavarovanje plačila varščine. Tako so lahko dane (veljavne) ponudbe dosegale samo določen odstotek vrednosti premičnine.

Z dopolnitvijo četrtega odstavka 201. člena ZDavP-2 je bil določen še dodatni pogoj za upoštevanje ponudbe oziroma veljavnost ponudbe, in sicer, da ponudba dosega vsaj polovico ocenjene vrednosti premičnine. S tem se želi preprečiti prodaja zarubljenih premičnin po ceni, ki je nižja od izklicne cene na drugi javni dražbi.

K 57. členu (četrti odstavek 212 a. člen – davčna izvršba na sredstva občin)

S spremenjenim četrtem odstavkom 212a. člena, davčnemu zavezancu ne bo potrebno več podajati zahtevka za vračilo davka, ki je prihodek občinskega proračuna, če občina ne bo zagotovila sredstev za vračilo.

Po sedaj veljavnem četrtem členu je davčni organ, po preteku roka za vračilo, preveč plačani davek izterjal od občine šele na podlagi vložene zahteve zavezanca za davek. Nova ureditev pa davčnemu organu nalaga, da po uradni dolžnosti ta sredstva izterja od občine.

K 58. členu (6. točka 243a. člena – opredelitev pojmov)

S predlagano spremembo šeste točke 243.a člena se določa, da je avtomatična izmenjava podatkov sistematično pošiljanje vnaprej opredeljenih podatkov o rezidentih drugih držav članic brez njenega predhodnega zaprosila v vnaprej določenih rednih časovnih presledkih.

K 59. členu (tretji, četrti in sedmi odstavek 248. člena – avtomatična izmenjava podatkov)

Nov tretji odstavek 248. člena vsebuje določbe o vsebini podatkov, ki se nanašajo na račun, o katerem se poroča in jih pristojni organi držav članic EU izmenjujejo v okviru avtomatične izmenjave. S predlagano dopolnitvijo 248. člena se avtomatična izmenjava podatkov o rezidentih drugih držav članic od 1. januarja 2016 razširja na nove kategorije finančnih podatkov, s čimer je zagotovljen usklajen, dosleden in celovit pristop k avtomatični izmenjavi podatkov na notranjem trgu na ravni EU. Finančni podatki, ki jih je treba v skladu s tretjim odstavkom 248. člena sporočiti in izmenjati, vključujejo dohodek (obresti, dividende in podobne vrste dohodkov), stanje na računu in iztržke od prodaje finančnih sredstev. V ta namen morajo države članice od svojih finančnih institucij zahtevati izvajanje pravil o poročanju in dolžni skrbnosti iz priloge I in II Direktive Sveta 2014/107/EU, v celoti skladnih s tistimi iz enotnega standarda poročanja, ki ga je izdelala OECD, ter zagotoviti uspešno izvajanje in spoštovanje takšnih pravil v skladu z oddelkom IX priloge I. Na podlagi veljavnih pravil o poročanju in dolžni skrbnosti iz priloge I in II pristojni organ vsake države članice v okviru avtomatične izmenjave pristojnemu organu katere koli druge države članice sporoči podatke v zvezi z davčnimi obdobji od 1. januarja 2016 dalje, ki se nanašajo na račun, o katerem se poroča.

Nov sedmi odstavek določa, da sporočanje podatkov poteka vsako leto, in sicer v devetih mesecih po koncu koledarskega leta ali drugega ustreznega poročevalnega obdobja, na katerega se podatki nanašajo.

K 60. členu (tretji odstavek 253.b člena – obveščanje in poročanje Evropski komisiji)

Dodan je nov tretji odstavek, ki določa, da Ministrstvo za finance Evropsko komisijo obvesti tudi o spremembah v zvezi s seznamom subjektov oziroma računov, ki bi jih bilo treba obravnavati kot neporočevalske finančne institucije oziroma kot izključene račune, če se ta spremeni zaradi spremembe statusa neporočevalske finančne institucije ali statusa računa kot izključenega računa. Predlagana dopolnitev tega člena se navezuje na Direktivo 2014/107/EU, ki določa, da mora vsaka država članica Evropsko komisijo obvestiti o morebitnih spremembah v zvezi s tem. Evropska komisija v Uradnem listu EU objavi seznam prejetih informacij in ta seznam po potrebi dopolni.

K 61. členu (novo III. A poglavje 255. člena – 255.a, 255.b, 255.c, 255.d, 255.e, 255.f, 255.g,

255.h – Pravila o dolžni skrbnosti in poročanju za informacije o finančnih računih)

V četrti del veljavnega ZDavP-2 se doda novo III. A poglavje, ki ureja izvajanje pravil o poročanju in dolžni skrbnosti za podatke o finančnih računih iz priloge I in II Direktive Sveta 2014/107/EU. Na podlagi določil ZDavP-2 in omenjenih direktiv so poročevalske finančne institucije (banke, hranilnice, družbe za upravljanje, borzno-posredniške hiše, ipd.) dolžne zbirati in obdelovati informacije o svojih strankah - posameznikih, ki so nerezidenti Republike Slovenije, ali poslovnih subjektih, ki so nerezidenti RS - ter jih posredovati na FURS, ki poskrbi za posredovanje zbranih podatkov državam OECD. Gre za podoben način zbiranja podatkov, ki velja v primeru sporazuma FATCA, le da je nabor podatkov širši, vključene pa so države OECD. S tem se v okviru OECD zagotavljajo podatki o računih, ki jih imajo njihovi državljani v državah podpisnicah sporazuma.

V prilogi I Direktive Sveta 2014/107/EU so določena pravila o poročanju in dolžni skrbnosti za informacije o finančnih računih, ki jih morajo uporabljati poročevalske finančne institucije Slovenije, da bi pristojnemu organu omogočile sporočanje podatkov iz tretjega odstavka 248. člena v okviru avtomatične izmenjave podatkov. V tej prilogi so prav tako opisana pravila in upravni postopki, ki jih uvedejo države članice, da bi zagotovile učinkovito izvajanje in spoštovanje postopkov poročanja in dolžne skrbnosti.

V prilogi II Direktive Sveta 2014/107/EU so določena dopolnilna pravila o poročanju in dolžni skrbnosti za informacije o finančnih računih glede spremembe okoliščin, samopotrdila za nove račune subjekta, rezidentstva finančne institucije, vodenja računa, skrbniških skladov, ki so pasivni neporočevalski finančni subjekt in naslova sedeža subjekta.

Obliko in način sporočanja informacij, ki jim mora poročevalska finančna institucija sporočiti davčnemu organu, bo predpisal minister, pristojen za finance. Poročevalska finančna institucija mora informacije sporočiti davčnemu organu najpozneje do 30. junija leta, ki sledi koledarskemu letu, na katero se informacije nanašajo. S predlagano spremembo veljavnega drugega odstavka 266. g člena ZDavP-2 je poenoten rok za poročanje finančnih institucij po FATCA sporazumu.

K 64. členu (črtan 268. člen ZDavP-2 – zavezanci za vložitev napovedi)

Črtanje 268. člena ZDavP-2 pomeni, da bo za leto 2015 izdan informativni izračun dohodnine (v nadaljevanju IID) vsem davčnim zavezancem, ki so imeli kakršenkoli dohodek, ki se všteva v letno odmero dohodnine, ne glede na znesek dohodka. Tako bo IID prejelo približno 600.000 zavezancev več kot v preteklih letih. Ta sprememba bo povzročila, da davčnim zavezancem, ki jim je bila med letom odtegnjena akontacija dohodnine, pa zaradi tega ker njihovi bruto dohodki med letom ne presežejo olajšave, ki jim pripada (splošna olajšava oz. posebne osebne olajšave za študente in dijake) in doslej niso prejeli IID, ne bo potrebno vlagati napovedi za odmero dohodnine, da bi dosegli vračilo preveč plačanega davka. Teh je bilo v preteklosti letno približno 15.000. Največ dodatnih IID bo izdanih davčnim zavezancem, upokojevcem, pri katerih niti ne bo prišlo do poročuna dohodnine (približno 500.000).

K 65. členu (273. člen ZDavP-2 – uveljavljanje odbitka davka, plačanega v tujini)

Dodan je nov peti odstavek 273. člena ZDavP-2, ki je pojasnjevalne narave. Ker imajo davčni zavezanci pravico do odprave dvojne obdavčitve po mednarodni pogodbi o izogibanju dvojnega obdavčevanja in to pravico lahko uveljavljajo do poteka roka za zastaranje pravice do odmere davka, se lahko na podlagi novega petega odstavka 273. člena ZDavP-2 tuj davek uveljavlja tudi v postopku pritožbe zoper odločbo o odmeri dohodnine, ki je izdana v postopkih odmere dohodnine (na podlagi napovedi za odmero dohodnine, v postopku obnove odmere dohodnine, po uradni dolžnosti ...). To tudi pomeni, da je treba v primerih, ko Slovenija z drugo državo nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja, v celoti upoštevati določbe ZDoh-2 in določbo prvega odstavka 273. člena ZDavP-2, na podlagi katere se v tujini plačan davek na letni ravni uveljavlja samo v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine ali v napovedi za odmero dohodnine, ki je vložena v zakonsko predpisanem roku (tretji odstavek 267. člena ZDavP-2). Če davčni zavezanec iz opravičljivih razlogov zamudi ta rok, lahko v skladu z 62. členom ZDavP-2 vloži predlog za vrnitev v prejšnje stanje. Napoved, vložena naknadno v skladu z dovoljenjem davčnega organa, se šteje za pravočasno vloženo.

Davčni zavezanci imajo v skladu z določbami mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki obvezujejo Slovenijo, pravico do odprave dvojne obdavčitve, in sicer po metodi odbitka davka oziroma metodi oprostitve. Metoda odbitka davka je podrobneje razdelana v ZDoh-2;

metoda velja tudi, če Slovenija z drugo državo nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Določbe o odpravi dvojne obdavčitve v mednarodni pogodbi določajo metodo odprave dvojne obdavčitve; ta metoda – običajno je to metoda odbitka davka, na splošno zavezuje Slovenijo kot državo rezidentstva. Posledično to pomeni, da lahko davčni zavezanec v skladu z določbami veljavne mednarodne pogodbe uveljavlja odbitek davka ne samo v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine oziroma v napovedi za odmero dohodnine, temveč tudi v drugih postopkih odmere dohodnine.

K 66. členu (274. člen ZDavP-2 – uveljavljanje oprostitev)

Dodan je nov tretji odstavek 274. člena ZDavP-2, ki je pojasnjevalne narave. Ker imajo davčni zavezanci pravico do odprave dvojne obdavčitve po mednarodni pogodbi o izogibanju dvojnega obdavčevanja in to pravico lahko uveljavljajo do poteka roka za zastaranje pravice do odmere davka, se lahko na podlagi novega tretjega odstavka 274. člena ZDavP-2, oprostitev uveljavlja tudi v postopku pritožbe zoper odločbo o odmeri dohodnine, ki je izdana v postopkih odmere dohodnine (na podlagi napovedi za odmero dohodnine, v postopku obnove odmere dohodnine, po uradni dolžnosti ...).

Davčni zavezanci imajo v skladu z določbami mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila Slovenija, namreč pravico uveljavljati oprostitev plačila davka od posameznih dohodkov. Določba 274. člena ZDavP-2 določa način uveljavljanja te oprostitve, in sicer v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine ali v napovedi za odmero dohodnine, ki je vložena v zakonsko predpisanem roku (tretji odstavek 267. člena ZDavP-2). Če davčni zavezanec iz opravičljivih razlogov zamudi ta rok, lahko v skladu z 62. členom ZDavP-2 vloži predlog za vrnitev v prejšnje stanje. Napoved, vložena naknadno v skladu z dovoljenjem davčnega organa, se šteje za pravočasno vloženo.

Ne glede na določbo 274. člena ZDavP-2 je treba upoštevati tudi določbe posamezne mednarodne pogodbe. Po teh določbah imajo davčni zavezanci, za katere se uporablja mednarodna pogodba, pravico, da se dohodki ne obdavčijo v Sloveniji. Posledično to pomeni, da lahko davčni zavezanec v skladu z določbami veljavne mednarodne pogodbe uveljavlja oprostitev ne samo v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine oziroma v napovedi za odmero dohodnine, temveč tudi v drugih postopkih odmere dohodnine.

K 67. členu (spremenjen 288. člen – način in rok vložitve napovedi za odmero za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve)

S spremembo 288. člena ZDavP-2, ki se začne uporabljati za odmero akontacij dohodnine za leto 2016, se določijo enotni roki za vložitev napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja, dohodke iz drugih pogodbenih razmerij in pokojnin, če dohodka ne izplača plačnik davka. Splošno pravilo glede roka za vložitev navedenih napovedi se spreminja tako, da se mora napoved vložiti do petnajstega (prej do desetega) dne v mesecu za pretekli mesec. Izjema velja za nerezidente, ki morajo napoved za odmero akontacije dohodnine vložiti v petnajstih dneh (prej sedmih) od dneva izplačila dohodka.

S spremembo tretjega odstavka 288. člena ZDavP-2 se določa, da mora davčni zavezanec za redni mesečni dohodek, prejet iz delovnega razmerja, ali za pokojnino vložiti pri davčnem organu napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve v petnajstih dneh od dneva, ko je v davčnem letu prvič prejel dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnino. To pomeni, da mora davčni zavezanec, ko prvič prejme dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnino v posameznem davčnem letu, vložiti napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve. Davčni zavezanec mora med davčnim letom vložiti novo napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve v petnajstih dneh od dneva, ko je prejel spremenjeno višino rednega mesečnega dohodka iz delovnega razmerja ali pokojnine, ali ko se spremenijo drugi pogoji, ki vplivajo na višino akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, če ta sprememba znaša več kot 10 %. To pomeni, da se mora napoved za redne mesečne dohodke iz zaposlitve ali pokojnine vložiti najmanj enkrat za posamezno koledarsko leto. Za neredne dohodke, kot so regres, božičnica, trinajsta plača in podobno, pa se uporabi prvi odstavek tega člena.

Ker se s predlagano spremembo tretjega odstavka določa letno obveznost vlaganja napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, veljavni peti odstavek ni več potreben, zato se črta.

K 68. členu (289. člen ZDavP-2 – uveljavljanje dejanskih stroškov)

Davčni zavezanec rezident, ki dosega dohodek iz drugega pogodbenega razmerja pri plačniku davka, ki izračuna akontacijo dohodnine kot davčni odtegljaja (v REK-u) bo lahko že pred izdajo informativnega izračuna dohodnine uveljavljal dejanske stroške v zvezi z opravljanjem dela in storitev pri dohodkih iz drugega pogodbenega razmerja (v IID so to viri: 1211, 1212 - dohodki dijakov in študentov in 1230 – preostali dohodki iz drugega pogodbenega razmerja) v skladu s četrtem odstavkom 41. člena ZDoh-2. Dejanske stroške bo lahko uveljavljal najpozneje do 5. februarja tekočega leta za preteklo leto s pisnim zahtevkom s podatki, ki jih davčni organ potrebuje za pravilno upoštevanje dejanskih stroškov (za uveljavljanje že pri sestavi informativnega izračuna dohodnine).

S pravilnikom bo predpisan obrazec »Zahtevek za zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja zaradi uveljavljanja dejanskih stroškov pri informativnem izračunu dohodnine«.

Dejanske stroške pa bo davčni zavezanec še vedno lahko, tako kot doslej, uveljavljal tudi v ugovoru zoper IID (dodan drugi odstavek).

Po novem tretjem odstavku, davčni zavezanec nerezident lahko uveljavlja dejanske stroške v 15 dneh od izplačila dohodka s pisnim zahtevkom, katerega obliko predpiše minister, pristojen za finance.

K 71. členu (črtan 312. člen – evidentiranje obsega proizvodnje vina in oljčnega olja)

Črta se dosednji 312. člen ZDavP-2, kar pomeni, da zavezancem po novem ni treba več prijavljati parcel pod vinogradi oziroma oljčniki, katerih pridelek se porabi za proizvodnjo vina oziroma oljčnega olja. Navedena sprememba je posledica spremembe načina izračuna katastrskega dohodka. Za vinograde in oljčnike se od 1. 1. 2014 ne izračunava več katastrski dohodek ločeno za zemljišče in ločeno za vino oz. oljčno olje, ker Geodetska uprava RS skladno z veljavno zakonodajo (Zakon o evidentiranju nepremičnin in Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka) od 1. 1. 2014 dalje ne vodi in tudi ne izkazuje podatkov o vrstah rabe, katastrskih kulturah in katastrskih razredih, temveč namesto teh podatkov, ki se že od leta 2008 dalje evidentirajo v zemljiškem katastru, uporablja podatke o dejanski rabi zemljišč in o boniteti zemljišč, ki po vsebini nadomeščajo podatke o vrstah rabe, katastrskih kulturah in katastrskih razredih.

K 72. členu (313. člen – izračun)

Sprememba prvega odstavka 313. člena ZDavP-2 je povezana s črtanjem 312. člena ZDavP-2. Ker evidentiranje obsega proizvodnje vina in oljčnega olja ni več zakonsko predpisana obveznost, se pri izračunu akontacije dohodnine od katastrskega dohodka kmetijskih zemljišč ne upoštevajo več prijave parcel pod vinogradi in oljčniki, ki se uporabljajo za lastno proizvodnjo vina ali oljčnega olja. Metodologija izračuna pavšalne ocene dohodka na panj ni več določena v zakonu, ki ureja dohodnino, temveč v Zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka. Glede na to tretji odstavek 313. člena ZDavP-2 določa, da se pri izračunu akontacije dohodnine od pavšalne ocene dohodka na panj upošteva pavšalna ocena dohodka na panj, ki je po novem določena po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka.

K 73. členu (315. člen – izdaja odmerne odločbe)

Sprememba prvega odstavka 315. člena ZDavP-2 je povezana s spremembo 316. člena ZDavP-2.

K 74. členu (316. člen – plačevanje akontacije dohodnine)

Pomemben prispevek k ekonomičnosti odmernega postopka sta spremembi 315. in 316. člena ZDavP-2. Spremenjena člena obveznost davčnih zavezancev znižujeta iz treh plačil na dve plačili, kar pomeni manjše stroške provizije ob plačilu obveznosti, ki jo mora plačati zavezanec. Predvsem poračun za preteklo leto in prvi obrok za tekoče leto sta bila do sedaj časovno blizu in glede tega sta predstavljala davčnemu zavezancu obveznost dveh plačil v praktično enem mesecu (30. 4. in 31. 5.). S spremembo pa se uvaja plačilo akontacije dohodnine od pavšalnega dohodka (katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj) v dveh obrokih, in sicer plačilo prvega obroka v višini 70 % akontacije dohodnine (za preteklo davčno leto) do 30. 9. tekočega leta in drugega obroka oz. poračuna med akontacijo dohodnine za odmerno leto ter prvim obrokom, do 31. 5. naslednjega leta. Navedena sprememba se začne uporabljati za odmero akontacije dohodnine in odmero dohodnine za leto 2016.

K 76. členu (spremenjen 326. člen - način in rok vložitve napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem)

S spremembo prvega odstavka 326. člena ZDavP-2 se napoved za odmero dohodnine od obresti, dividend in dohodka iz oddajanja premoženja v najem vloži do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto – ne glede na to, kdaj v letu je dohodek dosežen in ne glede na to, ali gre za rezidenta ali nerezidenta Slovenije. Posledično se posredno spreminja tudi rok za plačilo dohodnine od tovrstnih dohodkov, kadar dohodnino izračuna davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca.

Izjeme od prvega odstavka so določene v tretjem in četrtem odstavku 326. člena ZDavP-2. Tretji odstavek navedene določbe določa, da davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala iz odsvojitve nepremičnine vloži v 15 dneh od dneva odsvojitve kapitala. Napoved zavezanec vloži pri davčnem organu. V četrtem odstavku je določeno, da mora davčni zavezanec – nerezident napoved za odmero dohodnine od dobička iz odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov vložiti v 15 dneh od dneva odsvojitve tovrstnega kapitala. Ne glede na navedeno pa lahko nerezident vloži napoved do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto, če napove vse odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu. Peti odstavek nadalje določa, da davčni zavezanec lahko uveljavlja tudi zmanjšanje pozitivne davčne osnove od dobička iz kapitala iz odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov ali iz odsvojitve nepremičnin, za izgubo, doseženo z odsvojitvijo vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov ali doseženo z odsvojitvijo nepremičnine. Na podlagi šestega odstavka davčnemu zavezancu, ki je rezident, ni treba vložiti napovedi za odmero dohodnine od dobička iz unovčitve investicijskih kuponov podsklada krovnega sklada (pri katerem lahko zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, v primeru prehajanja med podskladi uveljavlja odlog ugotavljanja davčne obveznosti od dobička iz kapitala), če so bile take unovčitve investicijskih kuponov namenjene izključno poravnavi stroškov, povezanih s prehajanjem zavezanca med podskladi krovnega sklada. Navedene spremembe četrtega, petega in šestega odstavka so bile v dosedanji ureditvi že določene, vendar v drugih odstavkih 326. člena.

V sedmem odstavku je navedena novost in sicer mora davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od dobička iz odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov vložiti v elektronski obliki, če je v zvezi s tem kapitalom opravil več kot **deset transakcij** - pridobitev v preteklih letih in obdavčljivih odsvojitvev v preteklem letu. Po dosedanji ureditvi je moral davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od dobička iz odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov vložiti v elektronski obliki le, če je v preteklem letu opravil več kot deset obdavčljivih odsvojitvev tovrstnega kapitala.

Glede na prehodne določbe zakona se spremenjeni 326. člen ZDavP-2 začne uporabljati za odmero dohodnine za leto 2016.

K 78. členu (328. člen – uveljavljanje odbitka davka, plačanega v tujini)

Dodan je nov šesti odstavek 328. člena ZDavP-2, ki je pojasnjevalne narave. Ker imajo davčni zavezanci pravico do odprave dvojne obdavčitve po mednarodni pogodbi o izogibanju dvojnega obdavčevanja in to pravico lahko uveljavljajo do poteka roka za zastaranje pravice do odmere davka, se lahko na podlagi novega šestega odstavka 328. člena ZDavP-2 tuj davek uveljavlja tudi v postopku pritožbe zoper odločbo o odmeri dohodnine, ki je izdana v postopkih odmere dohodnine (na podlagi napovedi za odmero dohodnine, po uradni dolžnosti ...). To tudi pomeni, da je treba v primerih, ko Slovenija z drugo državo nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja, v celoti upoštevati določbe ZDoh-2 in določbo prvega odstavka 328. člena ZDavP-2, na podlagi katere se v tujini plačan davek na letni ravni uveljavlja samo v napovedi za odmero dohodnine, ki je vložena v zakonsko predpisanem roku (roke določa 326. člen ZDavP-2). Če davčni zavezanec iz opravičljivih razlogov zamudi ta rok, lahko v skladu z 62. členom ZDavP-2 vloži predlog za vrnitev v prejšnje stanje. Napoved, vložena naknadno v skladu z dovoljenjem davčnega organa, se šteje za pravočasno vloženo.

Davčni zavezanci imajo v skladu z določbami mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki obvezujejo Slovenijo, pravico do odprave dvojne obdavčitve, in sicer po metodi odbitka davka oziroma metodi oprostitve. Metoda odbitka davka je podrobneje razdelana v ZDoh-2; metoda velja tudi, če Slovenija z drugo državo nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju

dvojnega obdavčevanja. Določbe o odpravi dvojne obdavčitve v mednarodni pogodbi določajo metodo odprave dvojne obdavčitve; ta metoda – običajno je to metoda odbitka davka, na splošno zavezuje Slovenijo kot državo rezidentstva. Posledično to pomeni, da lahko davčni zavezanec v skladu z določbami veljavne mednarodne pogodbe uveljavlja odbitek davka ne samo v napovedi za odmero dohodnine, temveč tudi v drugih postopkih odmere dohodnine.

K 79. členu (329. člen – uveljavljanje oprostitev)

Dodan je nov tretji odstavek 329. člena ZDavP-2, ki je pojasnjevalne narave. Ker imajo davčni zavezanci pravico do odprave dvojne obdavčitve po mednarodni pogodbi o izogibanju dvojnega obdavčevanja in to pravico lahko uveljavljajo do poteka roka za zastaranje pravice do odmere davka, se lahko na podlagi novega tretjega odstavka 329. člena ZDavP-2, oprostitev uveljavlja tudi v postopku pritožbe zoper odločbo o odmeri dohodnine, ki je izdana v postopkih odmere dohodnine (na podlagi napovedi za odmero dohodnine, po uradni dolžnosti ...).

Davčni zavezanci imajo v skladu z določbami mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila Slovenija, namreč pravico uveljavljati oprostitve plačila davka od dohodka iz kapitala ali dohodka iz oddajanja premoženja v najem. Določba 329. člena ZDavP-2 določa način uveljavljanja te oprostitve, in sicer v napovedi za odmero dohodnine, ki je vložena v zakonsko predpisanem roku (roke določa 326. člena ZDavP-2). Če davčni zavezanec iz opravičljivih razlogov zamudi ta rok, lahko v skladu z 62. členom ZDavP-2 vloži predlog za vrnitev v prejšnje stanje. Napoved, vložena naknadno v skladu z dovoljenjem davčnega organa, se šteje za pravočasno vloženo.

Ne glede na določbo 329. člena ZDavP-2 je treba upoštevati tudi določbe posamezne mednarodne pogodbe. Po teh določbah imajo davčni zavezanci, za katere se uporablja mednarodna pogodba, pravico, da se dohodki ne obdavčijo v Sloveniji. Posledično to pomeni, da lahko davčni zavezanec v skladu z določbami veljavne mednarodne pogodbe uveljavlja oprostitve ne samo v napovedi za odmero dohodnine, temveč tudi v drugih postopkih odmere dohodnine.

K 81. členu (spremenjen 337. člen – avtomatično dajanje podatkov)

S spremembo 337. člena ZDavP-2, ki se začne uporabljati za odmero dohodnine za leto 2016, se zaradi dopolnitve 58. člena tega zakona določa obveznost dajanja podatkov tudi za nerezidente, ki imajo v skladu z zakonodajo, ki ureja ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, podružnico v Republiki Sloveniji, in za fizično osebo – rezidenta Republike Slovenije, v zvezi z dohodki iz zaposlitve, ki jih izplača kot delodajalec po zakonu, ki ureja delovna razmerja.

Glede na spremembo prvega odstavka 326. člena ZDavP-2 mora davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od obresti iz osmega odstavka 325. člena in dohodka iz devetega odstavka 325. člena ZDavP-2 vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. S črtanjem veljavnega sedmega odstavka se tako določa, da morajo osebe, ki so zavezane za dajanje podatkov, davčnemu zavezancu dostaviti podatke, kot je določeno v četrtem odstavku 337. člena ZDavP-2, torej do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

K 82. členu (spremenjen 339. člen - avtomatično dajanje podatkov v zvezi s pridobitvijo in odsvojitvijo vrednostnih papirjev, drugih deležev in investicijskih kuponov)

S spremembo prvega odstavka 339. člena so zavezanci za avtomatično dajanje podatkov v zvezi s pridobitvijo in odsvojitvijo vrednostnih papirjev, drugih deležev in investicijskih kuponov bolj jasno določeni, poleg tega pa so v poročanje vključeni še notarji, kadar je za odsvojitve deleža potrebna pogodba, ki je izdelana v obliki notarskega zapisa.

Nadalje je iz drugega odstavka 339. člena izločeno besedilo »sodna odločba (sklep o sodni izvršbi)«. V vse večji meri prihaja do izvršb na vrednostnih papirjih, ki se po ZDoh-2 ne štejejo kot neobdavčljiva odsvojitve kapitala. S spremembo tega odstavka bo davčni organ pridobil tudi podatke o vseh odsvojitvah kapitala na podlagi sodne odločbe, izdane v izvršilnem postopku.

K 83. členu (spremenjen 340. člen – avtomatično dajanje podatkov o zemljiščih, čebeljih panjih in dohodkih osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti)

S spremembo prvega odstavka 340. člena ZDavP-2 se ureja pravna podlaga za pridobivanje EMŠO v okviru avtomatičnega dajanja podatkov s strani Geodetske uprave RS. V 119. členu Zakon o evidentiranju nepremičnin - [ZEN](#) je namreč določeno, da lahko med drugimi tudi državni organi pridobijo podatek o EMŠO le, če tako določa zakon. Spremenjena je tudi besedna zveza »podatek o

vrsti rabe in kvaliteti teh zemljišč», ker se po spremembi zakona, ki ureja ugotavljanje katastrskega dohodka, v evidencah Geodetske uprave RS ti podatki ne vodijo, temveč se vodi podatek o dejanski rabi in katastrskem dohodku.

KAZENSKÉ DOLOČBE:

Zakonodajalec je spremenil opredelitev prekrškov glede na njihovo težo, in sicer so »posebno hudi« le prekrški, ki izpolnjujejo pogoje po novem 398. členu ZDavP-2, z novelo pa so prekrški iz 395., 398. a in 398. b člena ZDavP-2 določeni kot »hujši« in ne več kot »posebno hudi«. Poleg strožjega sankcioniranja »posebno hudih« prekrškov, je za te prekrške z novelo določen tudi daljši zastaralni rok.

K 84. členu (395. člen ZDavP-2 – hujši davčni prekrški posameznikov)

Novelirani člen se nanaša na davčne prekrške posameznikov, katere sprememba po novem opredeljuje kot »hude« davčne prekrške in ne več kot »posebno hude«. Drugačna opredelitev je pomembna v povezavi s spremenjenim 398. členom ZDavP-2 in novim 402.b členom ZDavP-2, zaradi podaljšanja zastaralnih rokov za določene prekrške.

Spremenjena je tudi zgornja meja razpona globe, ki se lahko posamezniku izreče zaradi kršitev navedenih v tem členu, in sicer se iz 15.000 evrov znižuje na 5.000 evrov, tako da je novi razpon od 400 do 5.000 evrov.

K 85. členu (397. člen ZDavP-2 – davčni prekrški v zvezi z opravljanjem dejavnosti)

Spremenjene prekrškovne določbe v prvem odstavku:

Prilagoditev 14. a točke spremembi tretjega odstavka 37. člena ZDavP-2, ki nalaga obveznost odprtja transakcijskega računa pri ponudniku plačilnih storitev za vse osebe, ki so za davčne namene dolžne voditi kakršne koli poslovne knjige in evidence.

Črtanje 19. točke navedenega člena je povezano s spremembo določil 138. člena ZDavP-2, ki je pred novelo določal obveznost sodelovanja zavezanca pri davčnem inšpekcijskem nadzoru ter pooblastila inšpektorja pri izvajanju davčnega inšpekcijskega nadzora. S sprejetjem Zakona o finančni upravi (v nadaljevanju: ZFU) so ta določila ustrezno prenesena v ZFU, ki tudi vsebuje ustrezno prekrškovno določbo. Poleg tega je samo nesodelovanje zavezanca že sankcionirano v 17. točki tega člena.

Črtanje 25. in 27. točke zaradi sprememb v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo v 304. in 312. členu ZDavP-2.

Z dodano 44. točko navedenega člena se kot nov prekršek določa kršitev 14.c in 14. č člena po katerih davčni zavezanec enkrat letno davčnemu organu poroča o veljavnosti kritičnih predpostavk in prilagoditvah, opravljenih skladno z merili, določenimi z APA sporazumom in o spremembi kritičnih predpostavk, ki niso skladne z merili, določenimi z APA sporazumom, v roku 30 dni pisno obvesti davčni organ.

K 86. členu (398. člen ZDavP-2 – globa v primeru prekrškov, katerih narava je posebno huda)

S spremembo določbo 398. člena ZDavP-2, ki določa globo v primeru posebno hudih davčnih prekrškov se ukinja določanje višine globe v odstotku od premalo plačanega davka, če je le-ta višji od 5.000,00 EUR, in je davčnemu organu dana možnost, da za prekrške katerih narava je posebno huda določi globo v razponu, ki je višji od razpona predpisanega v 395., 397., 398.a in 398.b členu ZDavP-2. Pri tem je zakonodajalec za prekrške, katerih narava je posebno huda, opredelil prekrške pri katerih prekrškovni organ ugotovi, da je zaradi prekrška nastala škoda ali je bila pridobljena protipravna premoženjska korist ali če je storilec storil prekršek z naklepom oziroma iz koristoljubnosti. Takšna ureditev ima podlago v določbi šestega odstavka 17. člena ZP-1.

Z novelo je določen razpon globe za posameznika od 2.500 do 15.000 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost od 3.500 do 75.000 evrov, za pravno osebo od 4.500 do 100.000 evrov in za srednjo ali veliko pravno osebo od 10.500 do 150.000 evrov. Višji razponi globe so določeni tudi za odgovorne osebe.

K 87. in 88. členu (398. a in 398. b člen ZDavP-2 – elektronska obdelava podatkov in izdaja računa brez uporabe računalniškega programa oziroma elektronske naprave)

Novelirani člen znižuje globo za davčne prekrške pri elektronski obdelavi podatkov in pri izdaji računov brez uporabe računalniškega programa oziroma elektronske naprave. V obeh primerih se izraz »posebno hudi davčni prekrški« nadomesti z izrazom »hujši davčni prekrški.« Zakonski zanki prekrškov se ne spreminjajo.

K 89. členu (400. b člen ZDavP-2 – prekrški poročevalskih finančnih institucij Slovenije in drugih subjektov)

Materialnopravnim določbam (členi 255. a do 255. h ZDavP-2), ki urejajo pravila o dolžni skrbnosti in poročanju za informacije o finančnih računih, sledijo v tem členu tudi prekrškovne določbe, ki za njihovo kršitev predpisujejo od 1.600 do 25.000 evrov globe, za prekrške pa kot storilci odgovarjajo poročevalska finančna institucija Slovenije, družba za upravljanje oziroma upravljavec, ki upravlja investicijski oziroma pokojninski sklad brez pravne osebnosti.

K 90. členu (402. a člen ZDavP-2 – pooblastilo za izrek globe v razponu)

S spremembo navedenega člena se davčnemu organu daje širše pooblastilo za izrek globe v razponu, z namenom učinkovitejše obravnave davčnih prekrškov.

K 91. členu (402. b člen ZDavP-2 – zastaranje postopka o prekršku)

Z novim členom se za prekrške katerih narava je posebno huda in so urejeni s sprejeto spremembo 398. člena ZDavP-2, podaljšuje relativni rok zastaranja postopka o prekršku iz dveh na tri leta in absolutni rok zastaranja iz štirih na šest let.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE:

K 92. členu

Dodana je prehodna določba v zvezi z obveznostmi poročevalskih finančnih institucij Slovenije glede obstoječih računov subjektov s skupnim stanjem ali vrednostjo, ki na dan 31.12.2015 ne presega 250.000 EUR. V tem primeru se namreč s strani finančnih institucij ne zahteva pregled, identificiranje ali poročanje.

K 94. členu (podzakonski predpisi)

S to določbo se ureja izdaja in uporaba podzakonskih predpisov. Minister, pristojen za finance, tako izda predpis iz spremenjenega prvega odstavka 289. člena ZDavP-2 do 31. decembra 2015, s katerim podrobneje predpiše vrsto, obliko in način dajanja podatkov, ki jih davčni organ potrebuje za pravilno upoštevanje dejanskih stroškov v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino. Pravilnik o obrazcu zahtevka za zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz zaposlitve (iz drugega pogodbenega razmerja) zaradi uveljavljanja dejanskih stroškov (Ur.l. RS, št. 138/06) in Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku (Ur.l. RS, št. 141/06 s sprem.) se uskladi z določbami tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

K 95. členu

Določbe v povezavi z sporazumi APA se bodo začele uporabljati 1. januarja 2017.

K 96. členu (začetek uporabe nekaterih spremenjenih določb zakona)

Določen je začetek uporabe spremenjenih 288., 316., 326., 330., 337. in 339. člen zakona. Navedene določbe se začnejo uporabljati za odmero akontacij dohodnine in odmero dohodnine za leto 2016.

K 97. členu (začetek veljavnosti)

Določen je začetek veljavnosti novele ZDavP-2I, ki začne veljati petnajsti dan od objave v Uradnem listu RS, razen spremenjenega 243.a, 248., 253.b, 266.g člena, novega 255.a – h in 400.b člena zakona, ki začnejo veljati 1. januarja 2016.